

LEMVIG

MANDAG DEN 17. JUNI

Blandet

12-17: Lemvig Ungdomsgård: Åben uge.
19.00 i Fjaltring Forsamlingshus: Generalforsamling i Landvindingslauget Ramme Å.
19.30: Harboøre: Teltmøde med Brian Christensen. Kor: Shine On.

TIRSDAG DEN 18. JUNI

Blandet

12-17: Lemvig Ungdomsgård: Åben uge.
19.30: Harboøre: Teltmøde med Leif Andersen. Sang ved pigekor fra Harboøre.
Film
19.30: Bio-Huset: Den store Gatsby 3D.

»Sønner Allé« åbner sommersæsonen i Lemvig går Live. Privatfoto.

Går live - udendørs

MUSIK: Ulrich Helledie er nu klar med den første af sommerens »Lemvig går Live«-koncerter, og det er bandet »Sønner Allé«, der åbner sæsonen på havnen i Lemvig lørdag den 22. juni. Kvintetten består af Mette Dalgaard på sang og tangenter, Morten Bramming på guitar og sang, Jens Hagelskær på guitar, Søren Tang på bas og Jens Jakobsen på trommer. De fem musikere, der er bosiddende i det vestjyske, har alle været en del af den danske musikscene i flere årtier. De har turneret i andre musikalske sammenhænge igennem de seneste 20 år, men er nu gået sam-

men i bandet »Sønner Allé«, som spiller egne numre på dansk, og hvis medlemmer har det til fælles at have noget på hjertet, de vil videregive til publikum. Karakteristisk for »Sønner Allé« er, at de med hjertet og begge ben på jorden lader de gode melodier og de sjove historier tale for sig selv. Det er melankolske ballader og glade popmelodier, der handler om de ting i tilværelsen, der er lige omkring os, forundrer os, forstyrrer os og betager os. »Sønner Allé« spiller en genre, der minder om Tina Dickow, Tim Christensen, Rasmus Nøhr eller Søs Bjerre.

KORT NYT

Knap 80 til Åben Gård

GUDUM: For 16. gang afviklede Gudum Sognearkiv og Gudum Sogneforening fredag aften Åben Gård arrangement. Denne gang var det gården Højbjerg hos Kirsten og Carsten Grysbæk på Højbjergvej der stod for tur. Et sted mellem 70 og 80 gæster mødte op. Hans Colding fra Sognearkivet havde været i arkiverne efter oplysninger om gårdens historier og fundet så meget at han måtte fortælle om enkelte afgrænsede epoker i gårdens historie. Dels om fæstebonden Mogens Kristian Højbjerg i årene omkring 1781, og dels omkring overgangen fra fæstebonde til selvejer omkring 100 år senere. Men også at det havde været et ryttergods hvor Birkedommeren havde boet. Så var det ejernes tur om gårdens nuværende driftsform. Kirsten og Carsten Grysbæk overtog Højbjerg i 1986 og driver den med planter og svineproduktion. De har bygget om og bygget til flere gange i årenes løb. Efter kaffepausen var der mulighed for at tage tingene i øjesyn, dog undtaget svinstaldene indvendigt. Mange gik i længere tid og kunne beundrede en velholdt og præsentabel gård med en stor og flot have.

fut

»Vi skulle smede otte hestesko i timen«

Håndværk. Serup Smedje slog dørene op til et kig ind i et gammelt håndværk, der er på vej i glemmebogen.

Af Kirstine Jensen Christensen
kich@bergske.dk

GUDUM: Der stod gedigent håndværk og røverhistorier på programmet, da Serup Smedje søndag for- og eftermiddag havde fyret op i smedjens esse og slået døren op til Smede- og Mølledag i Gudum. En årlig tilbagevendende tradition i samarbejde med Å-Mølle og Kloster Mølle - med det erklærede formål at skabe opmærksomhed omkring udøende håndværk.

»Jeg kan ikke huske, hvor mange gange, vi har holdt åbent hus, men sådan en dag som i dag skal der nok komme 75-80 stykker forbi,« fortæller Christian Futtrup, der trods sin baggrund i landbruget er manden bag foreningen Serup Smedje. Derfor opfordrer han Folkebladets udsendte til at tale med nogle af de gamle smede i foreningen, der er mødt op for at vise gæsterne det gamle smedehåndværk og fortælle historier fra dengang, der var rigtige smede til.

»Erfarne Smed«

På That Jensens navneskilt, står der »Erfarne smed«, og det kan der vel ikke være megen diskussion om, når man runder 85 år næste gang og kom i lære som 14-årig.

»Jeg er nu ikke ud af en smedefamilie, men jeg var slet ikke i tvivl om, at det var det, jeg ville være. De to sidste somre, inden jeg gik ud af skolen, rendte jeg hos den smedemester, der tog mig i lære efter 7. klasse, så de havde da

set mig lidt an,« fortæller That Jensen, der i 53 år drev Linde Smede- og Maskinværksted.

»Det hed vogn- og beslag-smed dengang, og da skulle man kunne lave otte hestesko i timen, to mand. Det begyndte vi altid med om morgenen. Vi tændte vi op i essen, lavede otte sko, og så fik vi morgenkaffe,« griner han,

»Så var der ligesom varmet op.«

Da farfar var ung

Sådan var det dengang i 1940'erne. Men det kan være svært at forstå for nutidens smedelærlinge. Derfor kunne Serup Smedje godt tænke sig nogle flere medlemmer og gerne nogle unge.

»Det er jo den eneste chance, hvis håndværket skal overleve. Så skulle der være unge smede eller håndværkere i det hele taget med interesse for gamle håndværk, så er de meget velkomne til at kigge forbi,« siger Gert Aage Christensen.

Han har titel af »chefsmed« i foreningen og manden, der koordinerer, køber ind og er kontaktperson for den gruppe medlemmer, der mødes hver anden lørdag i smedjen for at smede på gammeldaws facon.

De stiller også gerne op, hvis der skulle være en klub, forening eller andre, der kunne tænke sig at komme på besøg i Serup Smedje til en rundvisning og et lille foredrag.

»Der er jo masser af folk her, der er gode til at fortælle om håndværket,« siger han.

Og der er interesse for faget.

»Vi læste om Smede- og Mølledagen i avisen. Så vi skal da lige rundt de tre steder. Jeg kan godt lide at se dygtige folk udføre de gamle

håndværk,« siger Edvard Hedegaard fra Nees, der har fundet vej til Gudum sammen med sin hustru. Et af de - trods den frem-

skredne gennemsnitsalder - lidt yngre medlemmer, er Jørgen Tøt. Til daglig er han smed på Frilandsmuseet Hjerl Hede:

»Er det ikke snart tid til »Smedens stille stund«? Klokken er da langt over »ølle«,« griner han og overlader esse, jern og tang til sin gamle læ-

remester, That Jensen.

»Jamen jeg har da ikke tøj på til det, Jørgen,« siger That Jensen, der ikke smeder længere på grund af en dårlig ryg

og en rigtig skidt vejrtrækning.

»Det er jo prisen for så mange års hårdt arbejde,« siger han, men svinger allige-

That Jensen bliver 85 år til november. Det er ikke hver dag, han svinger hammeren, men efter 53 år som smedemester glemmer man ikke håndværket fra den ene dag til den anden.

En aviside og én tændstik. Det er, hvad der skal til, for at tænde en gammel esse - i hvert fald ifølge Chris Skårups gamle læremester.

Smed og medlem af Serup Smedje, Jørgen Tøt, brænder for det gamle smedehåndværk og er til daglig smed på Hjerl Hede, hvor han viser publikum, hvordan det gik for sig i de gode gamle dage. Fotos: Johan Gadegaard.

vel hammeren et par gange til ære for fotografen og viser hvordan man laver en krølle i enden af et dørhængsel. »Det er sådan noget, man startede med, når man kom i lære for 70 år siden,« smiler han.

Serup Smedje var lukket og låst i mere end 80 år

Historie. Kærlighed til gammelt håndværk, opbakning fra erfarne smede og en god portion knofedt var kuren for smedje.

Af Kirstine Jensen Christensen
kich@bergske.dk

GUDUM: I 1994 købte Christian Futtrup et hus på Klosterhedevej 35 i Serup.

Med huset hørte også et stykke land, en landejendom og en gammel smedje.

»Landejendommen var renoveret og lejet ud, da vi kom

til. Men smedjen havde stort set stået aflåst og ubrugt hen siden 1911, hvor smed Peder Chr. Serup døde,« fortæller Christian Futtrup.

Før VVS'en

Det var tilbage i 1874, at Peder Chr. Serup købte ejendommen Skodborghus på Klosterhedevej 35 og indrettede Serup

Smedje. Her drev han til sin død en smedevirksomhed, der foruden mester selv beskæftigede en tømrersvend, der tog sig af træarbejdet på tærskværkerne, samt en smedevsvend og en smedelærling, der begge boede i det lille kammer i værkstedet.

Smedens speciale var vandpumper til brønde, stødhævere, der kunne pumpe vand op af vandløb, og kornrensemaskiner, som han solgte i et stort område på egnen.

»Man kan vel sige, at han var datidens VVS'er,« smiler

Christian Futtrup. Efter Peder Chr. Serups død overtog sønnen Jens Kirk Serup ejendommen og boede der som ugift, indtil han døde i 1976. Men han var ikke gået i faderens fodspor, så han læste smedjen af og kom der sidenhen kun for at smøre og passe værktøjet.

De hellige haller

»Min far var tømrer og jeg kan huske, at når han havde brug for at få boret i noget metal, så gik han ned til Jens Kirk og fik lov til at låne bore-

maskinen. Så kom han ud og læste op til smedjen. Det var næsten et højtideligt øjeblik, når det skete,« fortæller Christian Futtrup, der heller ikke selv blev smed.

»Men jeg interesserer mig for de gamle håndværk og syntes, det er synd, hvis de helt uddør. Derfor allierede jeg mig med nogle gamle smede med samme interesse som mig. Og efter nogle års drøftelser om hvordan og hvorledes, etablerede vi foreningen, og jeg overdrog bygningen til foreningen Serup Smedje, som i

dag er en selvejende institution,« forklarer Christian Futtrup. Siden har smedjen gennemgået en større renovering.

»Til at begynde med troede vi, at det kunne klares ad frivillighedens vej. Men det var for stor en opgave. Derfor har vi søgt forskellige fonde, der har bidraget til at genskabe smedjen,« fortæller Christian Futtrup. Serup Smedje er renoveret med hjælp fra blandt andre, Friluftsrådet, Colstrupfonden, Familien Serup, Constance Fuhrs Fond og tipsmidler.

Sådan så Serup Smedje ud, inden foreningen gik i gang med en større og gennemgribende renovering. Foreningen har 40 medlemmer, men vil meget gerne have nogle flere, der er interesserede i at bevare de gamle håndværk. Privatfoto.

Fakta

Serup Smedje

■ Smedjen ejes af foreningen Serups Smedje og er beliggende på Klosterhedevej 35, Gudum, 7620 Lemvig.

■ Formålet med foreningen er at restaurere og bevare Smedjehuset som et levendegjort håndværkermuseum med offentlig adgang.

■ Foreningen har siden 1996 været i gang med at renovere smedjen.

■ Serup Smedje holder åbent hus en gang om året i samarbejde med Å-Mølle og Kloster Mølle.

■ Det er muligt at blive støttemedlem for Serup Smedje. Det koster 50 kroner om året, men sponsorerer modtages også med kyskhånd.

■ Foreningen har en bestyrelse bestående af syv medlemmer. Medlemmer af fam. Futtrup og fam. Serup er selvskræve.